

digiQ

DigiQUIZZ

• Odpovede •

1. Kolo otázok o kritickom myslení

max 10 bodov

1. Ako by si definoval/a kritické myslenie?

2 body

Kritické myslenie sa aktivizuje najmä **pri posudzovaní pravdivosti** výrokov iných ľudí, **pri rozhodovaní o ich pravdivosti**, pri posudzovaní konania iných. Myslieť kriticky, znamená myslieť do hĺbky o informáciách, ktoré človek získava rôznymi spôsobmi. Taktiež to znamená, že pri premýšľaní o nejakom probléme nikdy nie sme na konci a môžeme sa stále vracat' a odhaľovať nový pohľad na daný problém

**2. Keď nesledujem správy,
nepotrebujem kriticky myslieť.**

1 bod

B) lož

3. Ako môže kritické myslenie pomôcť pri rozpoznávaní a vyhýbaní sa hoaxom a dezinformáciám v online prostredí?

2 b

- A) viem, že potrebujem informáciu overiť a zisťujem si fakty
- B) viem, že hoax zámerne útočí na naše city a dôležité hodnoty

**4. Koľko % ľudí na Slovensku je
náchylných veriť tvrdeniam,
ktoré obsahujú klamstvá či
konšpirácie?**

1 bod

c) 56%

<https://www.globsec.org/what-we-do/publications/vnimanie-demokracie-konspiracii-na-slovensku>

5. Skúste použiť kritické myslenie pri nasledujúcich príspevkoch a povedať, čo je dôveryhodná informácia a čo nie.

3 body

1 – áno

2 – nie

3 – nie

Bonus:

Kol'ko rozhodnutí denne spravíme?

1 bod

30 – 35 tisíc rozhodnutí

(Eva Krockow, Ph.D., a researcher in decision-making at the University of Leicester, discusses the complexity of estimating the number of daily decisions but doesn't confirm the 35,000 figure as a scientifically established fact.)

2. Kolo otázok o tom, čo vplýva na naše rozhodovanie:

**1. Pri rozhodovaní sa v 95%
prípadoch riadime
inštinktom a 5% rozumom.**

1 bod

A) pravda

Zdroj: Daniel Kahnemann – Myslenie rýchle a pomalé

2. Ľudia viac reagujú na hoaxy ako na pozitívne správy. Prečo je to tak?

3 body

- A) ide o negatívnu správu, ktorá v nás vyvoláva pocit ohrozenia
- B) pretože majú málo informácií
- D) je to pozostatok inštinktívnej reakcie z evolúcie ľudstva

3. Pri posudzovaní obsahu (v médiách, na sociálnych sieťach...) nás ovplyvňuje:

2 body

- A) prvý dojem
- B) predsudky
- C) emócie
- D) morálne nastavenie spoločnosti

4. Označte z príspevkov ten, v ktorom sa vás autor snaží manipulovať:

1 bod

1 – áno

2 – nie

**5. Baseballová pálka a loptička
spolu stoja \$1,10**

**pálka stojí o jeden dolár viac ako
lopta**

Kol'ko stojí lopta?

1 bod

Lopta stojí 0,5 \$

Väčšine ľudí sa v mysli objavilo číslo. Toto číslo je samozrejme 10 – 10 centov.

Charakteristickým znakom tejto jednoduchkej hádanky je to, **že evokuje odpoveď, ktorá je intuitívna, príťažlivá, ale nesprávna.**

Počítajte a pochopíte.

Ak lopta stojí 10¢, potom výsledná cena bude \$1.20 (10¢ za loptu a \$1.10 za pátku), a nie \$1.10.

Správna odpoveď je 5¢.

Možno s istotou predpokladať, že intuitívna odpoveď sa objavila aj v mysliach tých, ktorí odpovedali správne číslo – ale akosi sa im podarilo odolať tušeniu.

BONUS

Koľko mesiacov má

Zem?

1 bod

Má 1 mesiac.

2. Kolo otázok o mediálnej gramotnosti:

Najviac 16 bodov

1. Čo je to mediálna gramotnosť?

1 bod

gramotnosť zahŕňajúca zručnosť nielen čítať, písať, ale aj **rozumieť textu, hodnotiť ho, vyhľadávať informácie** (aj informácie v nekontextových zdrojoch), **triediť ich, rozumieť im** a schopnosť vizuálne stvárať dané informácie (multimedialita).

Súčasťou dnešnej funkčnej gramotnosti je aj mediálna gramotnosť, ktorá obsahuje schopnosť **chápať a dešifrovať mediálne obsahy**, ktoré k nám prichádzajú prostredníctvom rôznych informačných kanálov.

<https://archiv.mpc-edu.sk/sk/pedagogicke-rozhlady/clanky/medialna-gramotnost-v-primarnom-vzdelavani>

**2. Aké otázky si kladiem pri
prijímaní mediálneho obsahu, keď
chcem vedieť, či je dôveryhodný?**

4 body

A) B) C) D) správne

3. Prirad'te pojmy k definíciám

5 bodov

- A) Hoax –3
- B) Manipulácia–5
- C) Dezinformácia–4
- D) Scam–1
- E) Konšpiračná teória–2

4. Čo môžeme urobiť pri overovaní informácií?

1 bod

D) Správna odpoveď

A) overiť si informáciu na stránke ako Konspiratori.sk, Hoax.sk, Demagog.sk

B) Sledovať gramatické chyby v texte

C) Overovať pravosť obrázkov cez „Google image“

D) Všetky

5. Predstavte si, že ste spravodajský tím v médiách a máte za úlohu skontrolovať pravdivosť prichádzajúcich informácií. Aké pravidlá a postupy by ste zaviedli vo svojej redakcii, aby ste zaručili kvalitné a objektívne správy?

4 body

1. Publikujeme hlavne **spravodajský a faktický** obsah.
2. Opierame sa o **spoľahlivé zdroje**.
3. Zverejňujeme správy, ktoré **práve hýbu dianím – alebo by mali**.
4. **Sme k čitateľom fér** a zostávame seriózní.
5. Zostávame **neutrálni – nikomu nedržíme stranu**.

<https://matusmak.gitlab.io/demagog.cz-game/game>

Bonus:

Aký je rozdiel medzi internetovým trollom a internetovým elfom?

1 bod

Internetoví trollovia (troll) sú internetoví používatelia, ktorých úlohou je provokovať a obťažovať iných používateľov.

<https://bezpecnenanete.eset.com/sk/it-bezpecnost/kto-je-to-internetovy-troll/>

Internetový elf: je opak trolla, jeho úlohou je kultivovať diskusie a obsah na internete a tiež zasahovať proti trollom, napríklad ich odhaľovaním alebo uvádzaním relevantných zdrojov pod ich príspevky.

www.elv.ai

3. Kolo otázok na Bezpečnosť online

Najvyšší počet bodov 8

1. Ktorý z nasledujúcich postupov sa odporúča pri vytváraní bezpečného hesla na zvýšenie bezpečnosti online?

1 bod

c) Vytváranie komplexnej kombinácie písmen, číslíc a symbolov

2. Definujte pojem „phishing“

1 bod

B) Podvodný pokus o získanie citlivých informácií

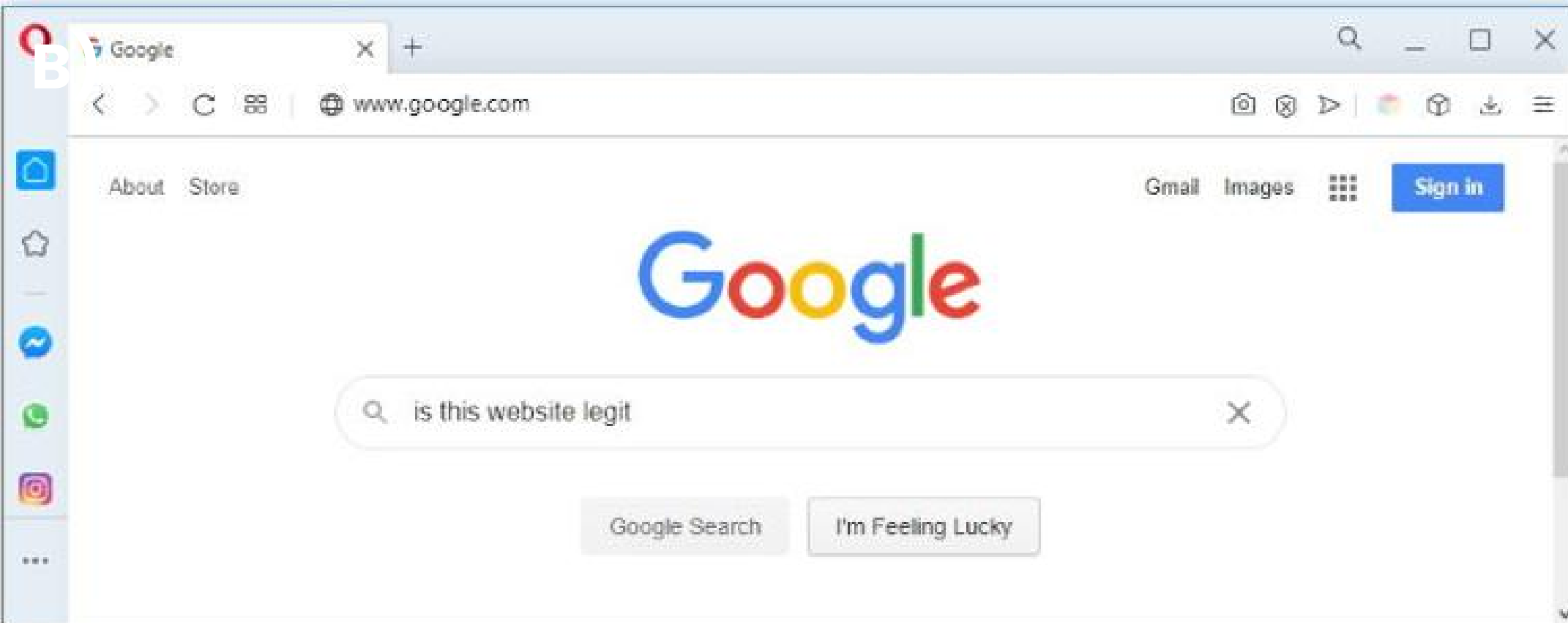

**3. Ktorá webstránka je pravá a
podľa čoho ste sa takto rozhodli?**

2 body

Možnosť B je správne pretože A mala zle napísanú
www adresu

4. Čo by ste urobili v tomto prípade?

1 bod

Včera • 23:12

🔒 RCS chat with +44 7871 202354. [Ďalšie informácie](#)

(Slovenská pošta) Doručenie
vášho balíka bolo pozastavené z
dôvodu nesprávneho poštového
smerovacieho čísla adresy.

Aktualizujte svoju adresu:
<https://rebrand.ly/Tiu5ony>

- neklikám a nijako nereagujem
- vyhl'adám si v Googli dané číslo, môže tam už byť uvedené ako podvodník
- otvorím reálnu stránku (v tomto prípade Slovenskej pošty) a zistím, či tam nemajú o tomto podvode info
- spravím screenshot a nahlásim to – originálnej stránke cez kontakty a na polícii napríklad cez profil na sociálnych sieťach:

FB: Hoaxy a podvody – Polícia SR

IG: Hoaxy a podvody – Polícia SR, alebo
@policiaslovakia

5. Ak vás na sociálnych sieťach opakovane obťažuje niekto cudzí, alebo tzv. fake profil:

2b

Všetky správne

A) ignorujem ho

B) zablokujem ho

C) nahlásim profil na sociálnej sieti

D) nahlásim profil na políciu

BONUS

1 bod

Aké je najpoužívanější heslo na Slovensku?

123456

použilo ho až 4011 užívateľov

<https://www.nextech.sk/a/E2-80-9E123456-E2-80-9C--E2-80-94-najbeznejsie-heslo-na-Slovensku-roku-2022>

5. AI skupina otázok:

najvyšší možný počet bodov 13

1. Čo je to deepfake?

1b

Deepfake je technológia umelej inteligencie, ktorá vytvára falošné videá a fotky, vytvárajú dojem pravosti. Táto postupne sa zlepšuje technológia sa stále častejšie používa k šíreniu hoaxov, keďže sa dá stále ťažšie rozoznať od reality

Zdroj: <https://it-slovník.cz/pojem/deepfake>

2. Nájdeš správny článok? Ktorý z týchto dvoch napísal človek a ktorý AI?

1b

1 – reálny článok

2 – AI

3. Ktorý z týchto obrázkov vytvorila AI?

5b – za každú správnu odpoveď
0,5b

1B, 2B, 3B, 4B, 5A,
6A, 7B, 8B, 9B, 10A

<https://www.nbcnews.com/specials/ai-generated-art-photo-quiz/index.html>

4. Čo si treba všímať pri rozlišovaní fotiek vytvorených AI od reálnych?

Uved'te aspoň 4 znaky

2b – za každú správnu odpoveď 0,5 b

- Perfektnosť a symetria: Fotky vytvorené AI môžu byť často príliš perfektné a symetrické. Prirodzené scény majú často mierne nepravidelnosti, neúplnosti alebo asymetriu.
- Zamrznuté detaily: V niektorých prípadoch môže AI neúplne zachytiť pohyb alebo prirodzenú aktivitu v scéne, čo vedie k zamrznutým detailom.
- Nereálne farby: Fotografie vytvorené AI môžu obsahovať farby, ktoré nie sú typické pre skutočný svet. Napríklad príliš jasná a nasýtená farba neba alebo trávy môže naznačovať, že ide o umelý obraz.
- Neprírodné svetelné podmienky: AI môže mať problémy s presným reprodukováním rôznych svetelných podmienok, čo môže viesť k neprírodným tónom a kontrastu.

Autor: Chat GPT

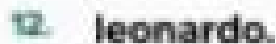

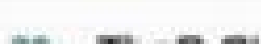

**5. Aké nástroje AI poznáte?
Napíšte aspoň tri.**

3b

Top 50 GenAI Web Products, By Monthly Visits

1. ChatGPT	11. YOU	21. NightCafe	31. GPTGPT	41. Fliki
2. character.ai	12. leonardo.	22. Replicate	32. runway	42. pornpen.ai
3. Bard	13. PIXLR	23. Speechify	33. Playground	43. KAPWING
4. Poe	14. VEED.IO	24. ElevenLabs	34. X.ai	44. Gamma
5. QuizBot	15. Otome	25. Lexica	35. Hotpot	45. Looka
6. PhotoRoom	16. AI-Novel	26. VocalRemover	36. Stable Diffusion	46. human or not?
7. CIVITAI	17. cutout.pro	27. Writesonic	37. copy.ai	47. PIXAI
8. Midjourney	18. ForefrontAI	28. CHATPDF	38. ZoroGPT	48. WRITER
9. Mugging Face	19. Clipchamp	29. D-ID	39. Smodin	49. NovelAI
10. Perplexity	20. TheB.AI	30. Chubai	40. ZMO.AI	50. DeepSeop

https://www.instagram.com/ai_ktivista/

Bonus:

Ktorá soc. sieť je najviac populárna:

- 1. Facebook** – viac ako 3 miliardy aktívnych používateľov mesačne na celom svete
- 2. YouTube** – 2.5 miliárd aktívnych používateľov mesačne na celom svete
- 3. WhatsApp** – 2 miliardy aktívnych používateľov mesačne na celom svete
- 4. Instagram** – 2 miliardy aktívnych používateľov mesačne na celom svete
- 5. TikTok** – 1,5 miliardy

<https://datareportal.com/social-media-users>

Tato hra vznikla v spolupráci s **dobrovolníkmi vzdelávacieho programu digiPEERS** v rámci projektu **(Ne)hráme sa s dezinfo!**

